

Sygn. akt I Ca 427/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie SSO Katarzyna Powalska

SSO Przemysław Majkowski

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa M. G.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 26 sierpnia 2013 r. sygn. akt I C 369/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powódki M. G. 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

Sygn. akt I Ca 427/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Łasku w sprawie sygn. akt I C 369/13 z powództwa M. G. przeciwko Powiatowi (...) o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 425 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty. Ponadto Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 30 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu, kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach i wnioskach:

Powódka M. G. na podstawie umowy kupna-sprzedaży nabyła samochód osobowy marki O. (...), rok produkcji 1993, który nie posiadał w Polsce pierwszej rejestracji. W dniu 5 października 2004 roku samochód ten został zarejestrowany

przez powódkę w Wydziale Komunikacji Starostwa Powiatowego w P.. W związku z dokonaną rejestracją pojazdu powódka uiściła w Starostwie Powiatowym w P. 500 zł tytułem opłaty za wydanie karty pojazdu.

Sąd Rejonowy stwierdził, iż wysokość pobranych od powoda opłat za wydanie kart pojazdu została ustalona na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 roku w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, który stanowił, że za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 500 zł.

Wyrokiem z 17 stycznia 2006 r. wydanym w sprawie U 6/04 (Dz. U. nr 15, poz. 119) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że §1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. jest niezgodny z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2005 r., nr 108, poz. 908 ze zm.) oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uznając tym samym, że opłata z tytułu wydania karty przekraczająca kwotę 75 zł jest nienależna jako sprzeczna z w/w aktami prawnymi. Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny odroczył termin utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu do 1 maja 2006 r.

W dniu 17 kwietnia 2013 roku pełnomocnik powódki wystąpił do Starostwa Powiatowego w P. z pismem wzywającym do zwrotu nadpłaconej części opłaty za wydanie karty pojazdu uiszczonej w związku z rejestracją samochodu marki O. (...), nr rej. (...) w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania.

Starostwo Powiatowe w P. pismem z dnia 25 kwietnia 2013 r. odmówiło zapłaty świadczenia.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji przyjął dopuszczalność drogi sądowej do dochodzenia przedmiotowego roszczenia i uznał je za uzasadnione co do kwoty 425 zł. Jako podstawę prawną roszczenia wskazał art. 405 kc. Pobierając przy każdej rejestracji opłaty w kwocie 500 zł za kartę pojazdu Powiat (...) wzbogacił się kosztem powoda nie mając do tego podstawy prawnej. Przepis § 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za wydanie karty pojazdu nie mógł stanowić podstawy poboru części opłaty za kartę pojazdu, ponieważ pozostawał w kolizji z Konstytucją i ustawową Prawo o ruchu drogowym.

Ponadto brak tytułu do poboru opłaty w zawyżonej wysokości uzasadniony był także sprzecznością w/ w rozporządzenia Ministra Infrastruktury z prawem wspólnotowym. W tym zakresie Sąd powołał Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską z dnia 25 marca 1957, który od dnia 1 maja 2004 roku jest częścią polskiego porządku prawnego. Kwestia w/w opłaty była przedmiotem orzeczenia prejudycjalnego Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który postanowieniem z 10 grudnia 2007 r. orzekł, iż artykuł 90 akapit pierwszy Traktatu Ustanawiającego Unię Europejską należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on opłacie, takiej jak ta przewidziana w §1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, która to opłata w praktyce nakładana jest w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany. Sąd Rejonowy zważył przy tym, że w odniesieniu do orzeczenia interpretacyjnego Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości przyjmuje się, że jest ono skuteczne ex tunc, a zatem sądy powszechne państw wspólnotowych są zobowiązane stosować przepis prawa Wspólnot Europejskich w znaczeniu ustalonym takim orzeczeniem także do stanów faktycznych powstałych przed jego ogłoszeniem, począwszy od daty wejścia przepisu w życie, co w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej oznacza datę 1 maja 2004 r., kiedy to Polska nabyła członkostwo w Unii Europejskiej.

Zdaniem Sądu pozwany powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu kwoty pobieranej z tytułu opłaty za kartę pojazdu w sytuacji, gdy pobierana opłata przewyższała faktyczne koszty wydania takiej karty lub wtórnika karty pojazdu, to jest kwotę 75 zł. Pozwany jako organ administracji, zatem podmiot profesjonalny, przy wykonywaniu swoich zadań nie może pomijać stosowania przepisów i zasad obowiązujących we Wspólnocie Europejskiej.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc, biorąc za termin początkowy ich naliczania dzień 30 kwietnia 2013, czyli dzień następnego po upływie siedmiodniowego terminu wyznaczonego pozwanemu w wezwaniu do zapłaty.

W zakresie kosztów Sąd orzekł w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 kpc.

Koszty zastępstwa procesowego określono w oparciu o § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie art. 410 § 2 kc poprzez przyjęcie tego przepisu jako podstawy prawnej żądania pozwu i rozstrzygnięcia w sprawie.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku Sądu Rejonowego poprzez oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Za pozbawione uzasadnionych podstaw należy uznać zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego. Nie można zgodzić się z poglądem skarżącego, że do dochodzenia roszczenia zgłoszonego w pozwie należy stosować przepis art. 417¹ k.c. Przepis ten bowiem odnosi się do dochodzenia odszkodowania za szkodę spowodowaną wydaniem aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją RP lub ratyfikowaną umową międzynarodową, a nie sytuacji, w której strona dochodzi zwrotu nienależnie pobranej opłaty.

Wydanie orzeczenia na podstawie art. 410 § 2 k.c. znajduje swoje uzasadnienie w fakcie, iż opłata w kwocie 500 zł za wydanie karty pojazdu, była zawyżona, a co za tym idzie kwota 425 zł, stanowiła świadczenie nienależne.

Skarżący pozostaje w błędzie twierdząc, że powyższe znajduje zastosowanie dopiero po utracie mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Infrastruktury w dacie wskazanej przez Trybunał Konstytucyjny. Takie stanowisko nie uwzględnia bowiem tego, iż rozporządzenie to jest niezgodne również z przepisami Traktatu Ustanawiającego Unię Europejską, co zostało wprost stwierdzone w powołanym przez Sąd pierwszej instancji, orzeczeniu prejudycjalnym.

Wskazać wprost należy, że z uwagi na niezgodność § 1 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 marca 2003 roku z normą prawa wspólnotowego art. 90 akapit pierwszy traktatu Ustanawiającego Unię Europejską utraciło ono moc z dniem 1 maja 2004 roku, czyli z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Powiat Ł., jako podmiot publiczny, realizujący zadania wynikające z ustawy, winien działać w granicach obowiązującego prawa, co tym samym powoduje, że nie powinien pobierać zawyżonej opłaty za pierwszą rejestrację na terytorium RP używanych pojazdów sprowadzanych z innego państwa członkowskiego.

Skoro opłatę w zawyżonej wysokości pobierał, zatem winien się liczyć z obowiązkiem jej zwrotu, gdyż nie można w tym przypadku uzasadnić faktu pobierania tejże opłaty ani tym, że organ samorządu terytorialnego nie wiedział o niezgodności z prawem wspólnotowym przedmiotowego rozporządzenia. Żadna z tych okoliczności nie zwalnia bowiem pozwanego od konieczności liczenia się z obowiązkiem zwrotu nienależnie pobranej opłaty, a zatem nie doszło do naruszenia przez Sąd Rejonowy dyspozycji art. 409 k.c..

Ponadto wskazać należy, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego miał de facto moc deklaratorywną, a nie konstytutywną, a odroczenie utraty mocy obowiązującej przepisu w żaden sposób nie zmieniło sytuacji prawnej, a mianowicie tego, że przepis ten przestał obowiązywać 1 maja 2004 r. Powyższe stanowi o tym, że orzeczenie to nie narusza dyspozycji art. 190 Konstytucji RP oraz art. 71 ust. 2 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej nakłada bowiem na organy administracyjne i sądy powszechne obowiązek stosowania zarówno prawa krajowego, jak i prawa wspólnotowego,

a w przypadku niezgodności tych dwóch porządków prawnych, pierwszeństwo zawsze ma prawo wspólnotowe. Warto wskazać również w tym miejscu, że orzeczenie prejudycjalne Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, jako dotyczące stanu prawnego, a nie konkretnego stanu faktycznego, odnosi się do oceny zgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym, a orzeczenie o niezgodności danego przepisu ma moc wsteczną i obowiązuje *ex tunc*, co w tym przypadku oznacza datę przystąpienia państwa członkowskiego do Unii Europejskiej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz z § 6 pkt 1, § 13 ust. 1 pkt 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) obciążając nimi stronę przegrywającą.